

Sarjakuva taiteena

Kuvainraastajat olivat liikkeellä Lontoossa ICA:n (Institute of contemporary arts) taidenäyttelyssä *Comic Iconoclasm* 18.9.–12.9.87. Näyttely oli katsaus sarjakuvien ja pilapiirrosten hahmojen kuvallisesta siteeraamisesta tämän vuosisadan maalaustaiteessa. Se pyrki tutkiskelemaan tämän lainaamisen tyyliä ja ikonografiaa.

Näyttelyn yhteydessä järjestettiin useita keskusteluja ja luentoja sekä koko joukko elokuvaesityksiä. Luennot ja keskustelut käsitelivät lähes yksinomaan sarjakuvaa sen anglosaksisessa mielessä. Nimekkin vieras oli amerikkalainen **Will Eisner**, joka kertoi kokemuksistaan sarjakuvan kehittäjänä.

Britti-fanzine *Escapen* kaverit olivat olleet mukana kokonaisuuden kasaamisessa, ja niinpä he olivat mukana myös luennoimassa. Sarjakuvakursseja järjestettiin kuusi erilaista, mielenkiintoisin oli New York – graffitiin ihmelapsen **Keith Haringin** 6–10-vuotiaille vetämä "crayon cavalcade".

Itse näyttely täytti gallerian kaikki tilat. Mukaan oli mahdutettu yli 70 taiteilijaa, joiden töissä näkyi kuvallisia lainoja sarjakuvan maailmasta. Maalauksien lisäksi esiteltiin veistoksia, valokuvia ja keramiikkaa, vanhimpien töiden ollessa vuodelta 1937. 70 taiteilijan joukkoon mahtuvat tietysti kaikki ne, joiden siellä tietää varmasti olevan: **Erró, Öyvind Fahlström, Keith Haring, Roy Lichtenstein, Andy Warhol**. Mutta myös monta muuta, kuten **Pablo Picasso** ja **Matta**. Jälkimmäisen poika **Pablo Echaurren** muuten on Italian sarjakuvapiireissä arvostettu nimi.

Mutta mitä näyttelystä sitten voisi arvioidaan sanoa? Toisaalta se oli laaja ja ilmeisen asiantuntevasti koottu. Monet töistä olivat ilahduttavia löytöjä, osoittivat tien populaarikulttuurista taiteeseen olevan monen mallisen. Toisaalta taas tällaisessa näyttelyssä on vaara nähdä sarjakuva vain kuvina, mitä se ei ole. Sarjakuvan narratiivinen olemus karsiutuu tässä näyttelyssä liki kokonaisuudessaan pois, käsi-

teltäviksi esineiksi nousevat fragmentit tai oikeamminkin niiden tulkinat. Mutta siitähän näyttelyssä olikin kyse.

Mielenkiintoista on tietysti myös erilaisen kuvantekemisen status ja niiden vuorovaikutus. Sarjakuva on statukseltaan matalinta, varsinaainen yksittäispakattu kuvataide korkeinta. Niiden yhdistämisestä syntyy uusi ulottuvuus, joltain johon moneen taidekriitikon on vaikea suhtautua.

Ilman syvempää pohtimista näyttelyn anti ei helposti aukene, kuten nykytaiteen suhteen yleensä on. Korkeakulttuurin lajiin luettavan taiteen jo ennestäänkin konseptuaalinen luonne korostuu sen valitessa aiheitaan alhaisesta sarjakuvasta. Tämä lisää ymmärtämisen vaikeutta.

Siksi näyttelyn yhteydessä julkaistu 104-sivuinen kirja on suurelta osin selventävä ja kokemusta syventävä. Mukaan on artikkeleita monelta kirjoittajalta, mukaan on myös käännetty **Umberto Econ** jopa Suomessakin tuttu artikkeli sarjakuvan lukemisesta. Osa artikkeleista on taas puolestaan käsittepuoroa, jonka tarkoitus lieene enemminkin sotkea kuin selventää asiaa.

Vaikka tämä näyttely jo onkin takana, annan silti tuleville Lontoon-kävijöille vinkin ICAsta. Se on nimittäin mainio kulttuuritalo. Suuren taidegallerian lisäksi talossa toimii teatteri, elokuvateatteri, kunnan postmodernit kahvila ja baari, videokirjasto ja taiteeseen erikoistunut kirja-kauppa. ICA:n tiloissa järjestetään jatkuvasti luentoja ja seminaareja taiteesta ja kulttuurista. Brittiläiseen tapaan tarvitset jäsenkortin, joita saa vaikka vain päiväksi. Vaikka talo toimii pääosin julkisen rahoituksen turvin, on sen thatcherismin aikoina kerättävä aika lailla rahaa myös pääsymaksuista ja sponsoreilta. *Comic Iconoclasm*-näyttelyä tuki Mont Blanc, luentojen järjestämisestä British Petroleum.

ICA on hienolla paikalla kaupungin sydämessä, osoite on yksinkertaisesti The Mall, London SW1. Lähin metroasema on Piccadilly Circus.

© Keith Haring